

DAHA AZ TÜKETİM DANIŞMANLARI İÇİN REHBER

Co-funded by
the European Union

with4less.eu

DAHA AZ TÜKETİM DANIŞMANLARI İÇİN REHBER

Proje Referansı: 2023-1-MT01-KA220-ADU-000159589
Proje Koordinatörü: Energy and Water Agency (EWA, Malta)
Rehber Koordinatörü: SVI.MED - EuroMediterranean Center for the Sustainable Development (İtalya)
El Kitabı Baskı: Make it Better - Association for Innovation & Social Economy (Portekiz)
Baskı: 01 (Mart 2024)
Bilgi: <https://with4less.eu>
Proje Ortaklığı: [soldan sağa]: Malta, İtalya, Türkiye, Bulgaristan, Yunanistan, Portekiz

Lisans: Daha Az Tüketim Danışmanı Rehberi © 2024 With4Less Proje Ortakları tarafından Creative Commons **CC BY-NC-SA 4.0** altında lisanslanmıştır. Bu lisansın bir kopyasını görmek için aşağıdaki adresi ziyaret edebilirsiniz. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Yasal Uyarılar: Bu yayında kullanılan isimler ve materyalin sunumu, proje ortaklarının ele alınan herhangi bir konu, bölge veya grupla ilgili herhangi bir görüşün ifade edildiği anlamına gelmez. Belirli kuruluşlardan, şirketlerden veya belirli ürün veya hizmetlerden bahsedilmesi şu anlama gelmez: a) bu kuruluşların proje ortakları tarafından rehberde adı geçmeyen benzer nitelikteki diğer kuruluşlara tercih edilerek onaylandığı veya tavsiye edildiği; b) bu kuruluşlar, şirketler, ürünler veya hizmetler mevcut yayını, projeyi veya proje ortaklarını desteklemektedir. Yayınlanan materyal, açık veya zımni hiçbir garanti olmaksızın dağıtılmaktadır. Materyalin yorumlanması ve kullanılmasının sorumluluğu okuyucuya aittir. Hiçbir durumda proje ortakları veya proje, kullanımından doğacak zararlardan sorumlu tutulamaz. Bu lisansın koşullarına göre, yeniden kullanıcılar yazarlara kredi vermek zorundadır. Yeniden kullanıcıların herhangi bir ortamdaki veya formattaki materyali yalnızca ticari olmayan amaçlarla dağıtmasına, yeniden kullanmasına, uyarlamasına ve geliştirmesine olanak tanır. Başkalarının materyali değiştirmesi veya uyarlaması durumunda, değiştirilen materyali aynı koşullar altında lisanslamaları gerekir. Bu çalışmanın herhangi bir kullanımında, projenin veya ortakların herhangi bir spesifik organizasyonu, ürünü veya hizmeti desteklediğine dair herhangi bir öneride bulunulmamalıdır.

© 2024 WITH4LESS - SİZİNLE, DAHA AZLA DAHA FAZLASINI YAPABİLİRİZ

WITH4LESS Avrupa Birliği'nin Erasmus+ Yetişkin Eğitimi programı tarafından ortaklaşa finanse edilen bir projedir. Bu yayın yalnızca yazarın görüşlerini yansıtmaktadır ve komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by
the European Union

DAHA AZ TÜKETİM DANIŞMANLARI İÇİN REHBER

İÇİNDEKİLER

REHBER HAKKINDA	01
Önsöz	
DAHA AZ TÜKETİM	02
Daha Az Tüketim Projesi hakkında	
DAHA AZ TÜKETİM DANIŞMANLARI	03
Kimdirler, değerleri ve faydaları nelerdir?	
DAHA AZ TÜKETİM DANIŞMANI OLMAK	04
Kim bir danışman olabilir, profil ve hedef gruplar	
DANIŞMANLIK BECERİLERİ	05
Gerekli beceriler	
DANIŞMANLIK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	06
Danışmanlık becerilerinin geliştirilmesi için strateji	
TURİZM İŞLETMELERİNİN ROLÜ	07
Turizm işletmelerinin sürdürülebilirlikteki rolü	
SEYAHAT EDENLERİN ROLÜ	09
Turistlerin ve ziyaretçilerin sürdürülebilirlikteki rolü	
KARAR VERİCİLERİN ROLÜ	10
Politika yapıcılarının ve otoritelerin sürdürülebilirlikteki rolü	
TURİZM SEKTÖRÜNDEKİ ÇEVRE DOSTU ETİKETLERİN ROLÜ	11
Çevre dostu etiketlerin incelenmesi	
REHBER EKLERİ	15
Daha Az Tüketim Projesi turizm işletmesi kategorisi odaklı tavsiyeler; Yerinde izleme şablonu	

REHBER HAKKINDA

Bu belge 'Daha Az Tüketim' danışmanlarının eğitimi için, otel ve benzeri konaklama yerleri, yiyecek ve içecek işletmeleri, hediyelik eşya ve el sanatları mağazaları, sahil sayfiye yerleri gibi farklı turizm işletmelerine göre uyarlanmış çevresel sürdürülebilirlik ilkelerini ve uygulamalarını içeren bir rehber sunmaktadır.

Buradaki çevresel sürdürülebilirlik önerileri turizm sektöründe yer alan farklı turizm işletmelerinde kolektif olarak enerji ve su tüketiminin en aza indirilmesini, atık üretiminin azaltılmasını, organik ve eko etiketli ürünlerin kullanılmasını ve çevresel açıdan sürdürülebilir davranışların iletişim ve pazarlama yoluyla yaygınlaştırılmasını amaçlamaktadır.

WITH

LESS

Co-funded by
the European Union

WITH LESS?

Daha Az Tüketim Projesi, müşterileri, turistleri, mikro işletmeleri, KOBİ'leri ve kamu ve özel hizmet sağlayıcılarını güçlendirecek yeni becerilerin geliştirilmesini teşvik ederek, turizm sektöründe yeni bir topluluk yaratmayı amaçlamaktadır. Amaç, basit ama etkili uygulamalarla bilgi birikimini arttırarak ve pratik çözüm ve araçlara erişim sağlayarak yeşil dönüşüme aktif olarak katılmaktır.

Bu proje, su ve enerji gibi temel kaynakların yönetimini iyileştirmeyi, israfı ve atıkları en aza indirmeyi ve turizm sektöründe hem turizm hizmeti sağlayıcılarının hem de turistlerin çevresel açıdan sürdürülebilir davranışları benimsemesini amaçlamaktadır.

Daha Az Tüketim Projesi kapsamında oluşturulan bu topluluk, sorumlu ve sürdürülebilir mal ve hizmetler üreterek döngüsel ve yeşil bir ekonominin desteklenmesine önemli bir katkıda bulunacaktır ve böylece iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir rol oynayacaktır. Bu yeni aktörler 'Daha Az Tüketim Danışmanları'dır.

'Daha Az Tüketim' (ConsumeLess) ifadesi, Interreg MED 14/20 programı tarafından desteklenen, 9 farklı ülkenin katılımıyla hazırlanan ve büyük bir başarı elde eden daha önceki bir projeden kaynaklanmaktadır. Adı geçen proje, turizm sektöründe yeşil dönüşümü sağlamak açısından bir boşluğu tespit etmiş ve kaynakların yönetimini iyileştirmek amacıyla turizm hizmeti sağlayan işletmeler için basit uygulamaları tanımlamış ve test etmiştir.

"Avrupa Komisyonu İç Pazar, Sanayi, Girişimcilik ve KOBİ'ler Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Turizmde Dönüşüm Yolu (2022) belgesinde, "AB'de turistik destinasyonlardaki hizmet sağlayıcıların çoğunluğu küçük yerel mülk sahipleridir. [...]. Gelecekte yerel topluluklar, sosyal ekonomi yaklaşımları yoluyla sürdürülebilir turizme geçişte kilit bir oyuncu haline gelebilir" denmektedir. " [Transition Pathway for Tourism, 2022, by EC's Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs.

Ancak kurumların çok sayıda mikro ve küçük işletmeye ulaşması ve bu işletmelerin yeşil dönüşüm konusunda desteklemesi kolay değildir. Aslında aynı belgede *"Gelecekte yerel topluluklar, sosyal ekonomi yaklaşımları yoluyla sürdürülebilir turizme geçişte kilit bir oyuncu haline gelebilir"* ifadesi yer almaktadır. Bu geçiş, örneğin turizm tedarik zincirindeki yerel aktörlerin ortak girişimleriyle (destinasyonun tanıtımı, turistik tesisler arasında koordinasyon, çevrimiçi ortamların ve rezervasyon sistemlerinin ortak tasarımı ve yönetimi) kooperatifler veya diğer KOBİ türleri aracılığıyla gerçekleştirilebilir. *"Turizmde yeşil dönüşüm yolunun birlikte oluşturulması sürecinde paydaşlar, mikro işletmelerin ve KOBİ'lerin mevcut iyi uygulamalara ilişkin bilgi eksikliği ve bunları uygulamak için gerekli araçlara erişim eksikliği gibi iki önemli zorlukla karşı karşıya olduklarının"* altını çizmektedir.

Daha Az Tüketim Projesi ve nasıl Daha Az Tüketim Danışmanı olunabileceğine ilişkin daha fazla bilgiyi şurada bulabilirsiniz: with4less.eu

DAHA AZ TÜKETİM DANIŞMANI

Çoğu insan, özellikle tatildayken hiçbir şeye ve kimseye zarar vermeden rahat bir hayat yaşamak ister. Gerçekte ise hepimizin kişisel bir ayak izi (çevre üzerinde olumsuz etkilerimiz) vardır ve davranışlarımızın çoğu toplumun 'normal' kabul ettiği davranışlardır. Bu durum bizi giderek kontrolden çıkan bir çevresel krize sürükledi. Hiçbir şey yokmuş gibi davranmak ve her şeye olduğu gibi devam etmek artık bir seçenek değil.

Bu nedenle hem kişisel yaşamlarımızda hem de işte nasıl davrandığımız konusunda ekstra eleştirel olmamız gerekiyor. Çoğunlukla basit eylemlerle fark yaratılabilir, ancak bunları öğrenecek ve işimizde nasıl uygulayacağımızı anlayacak zamanımız yok veya tatildayken en iyi seçeneği aramanın stresini istemiyoruz.

Bu çerçevede ve çeşitli engeller nedeniyle, turizm camiası tarihsel olarak pek çok engelle karşı karşıya kalıyor ve bu da kendilerinin fark yaratamayacak hissine kapılmalarına sebep oluyor ve bunun sonucunda sürdürülebilirlik için bu tür eylemlerin çoğunlukla hükümetlerden, uzmanlardan ve alanında uzman kuruluşlardan gelmesi gerektiğini düşünüyor ve bekliyor.

Söz konusu engeller, özellikle, (ancak bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla) küçük topluluklarda, kırsal ve uzak bölgelerde (pandemi nedeniyle tercih edilen turizm destinasyonları haline gelmiş) sürdürülebilirliğin nasıl uygulanacağı, iklim değişikliğinin nasıl hafifletileceği veya doğal kaynakların nasıl korunacağı konularında "zorluk" ve "bilgi yetersizliği" ifadeleriyle özetlenebilir. Bu durum adı geçen topluluklar ve hedef gruplar için çevre farkındalığını ve bilincini önemli ölçüde artıracak stratejilere öncelik verilmesini gerekli kılmaktadır.

Ancak herkesin, geçmişinden, sektöründen veya niteliklerinden bağımsız olarak öğrenebileceği ve gerekli değişimin parçası olmak için öğrenebileceği ve benimseyebileceği etkili ve basit yollar vardır. Bu nedenle bu ihtiyaçların karşılanması için erişilebilir, basit ama etkili araçlar, uygulamalar ve rehberlerin (ne ve nasıl yapılacağı) ortaya konması gerekmektedir. Bu bağlamda, sürdürülebilir turizme yönelik mevcut Avrupa modeli 'Daha Az Tüketim' modeli, bir destinasyonun öncelikle bir topluluk olduğunu ve yeşil dönüşümün, turizm işletmeleri de dahil olmak üzere her bir aktörün bireysel ve basit eylemlerinin toplamı olduğunu göstermiştir.

YUKARIDAKİLERİN TÜMÜ, DAHA AZ TÜKETİM PROJESİ ORTAKLARINA İLHAM VERDİ VE YENİ BİR TURİZM AKTÖRÜ YARATMA VE GELİŞTİRME VE ÖNCEKİ BİLGİ VE UZMANLIĞIN ETKİSİNİ GENİŞLETME FIRSATINI GETİRDİ..

Çeşitli profesyonel ve eğitimsel geçmişlere sahip farklı profillerden oluşan 'Daha Az Tüketim' danışmanı, Avrupa yeşil destinasyonlar ağının ve uluslararası danışmanlardan oluşan bir topluluğun parçası olurken, kendi topluluklarını ve ilgili tesisleri nasıl daha sürdürülebilir hale gelebileceklerini anlamaları için destekleyecektir.

Vazgeçilmez kaynakları (su ve enerji) daha iyi yönetmek, israfı ve atıkları en aza indirmek ve daha sorumlu ve sürdürülebilir mal ve hizmetler sunmak/kullanmak için bilgi, kapasite ve pratik araçlara erişim herkes için kolayca erişilebilir olacak ve 'Daha Az Tüketim' danışmanları dijital araçların ulaşamadığı noktalarda daha az tüketimi teşvik edecekler.

DAHA AZ TÜKETİM DANIŞMANI OLMAK

'Daha Az Tüketim' danışmanı olmak için belirli bir eğitim düzeyine veya özel bir özgeçmişe gerek yoktur.

Sağda listelenen profiller (hedef gruplar), yalnızca bunlarla sınırlı olmamak üzere, bir Daha Az Tüketim Danışmanı olmak ve fark yaratmaya başlamak için tamamen uygundur.

Bu tür bir danışmanlık rolünü üstlenmek için bu grupların Daha Az Tüketim projesi eğitim faaliyetlerinden, ağlarından ve araçlarından (mevcut rehber ve aşağıdakileri bağlantıyı ziyaret ederek bulabileceğiniz diğer kaynaklardan) yararlanması gerekir: www.with4less.eu:

- İŞSİZ OLAN VE TURİZM VE AĞIRLAMA SEKTÖRLERİNDE ÇALIŞMAYA İLĞİ DUYSAN YETİŞKİNLER.
- TURİZM VE AĞIRLAMA İŞLETMELERİNİN (OTEL, RESTORAN, SAHİL SAYFIYE YERLERİ, KAMP ALANI, KAFE VB.) ÇALIŞANLARI VE YÖNETİCİLERİ.
- TURİZM VE AĞIRLAMA YÖNETİMİ İLE GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI EĞİTİMİ ALAN LİSANS VE YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİ YA DA İŞLETME YÖNETİMİ ÖĞRENCİLERİ.
- DÖNGÜSEL EKONOMİ, ÇEVRE KORUMA, ENERJİ GEÇİŞİ, İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM VE GENEL OLARAK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ALANLARINDA LİSANS, VEYA YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİ
- TURİZMLE İLGİLİ YEREL YÖNETİMLERİN, ŞİRKETLERİN VE STK'LARIN ÇALIŞANLARI (BELEDİYELER, DESTİNASYON YÖNETİM KURULUŞLARI - DMO, PROFESYONEL TURİZM KURULUŞLAR, DANIŞMANLIK ŞİRKETLERİ VE DİĞERLERİ).
- ÇEVRE KORUMA, ENERJİ DÖNÜŞÜMÜ, İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM VE GENEL OLARAK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KONULARINDA YER ALAN YEREL YÖNETİMLERİN, ŞİRKETLERİN VE STK'LARIN ÇALIŞANLARI.
- TURİZM VE AĞIRLAMA İŞLETMECİLİĞİ, GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKLE İLGİLİ ALANLARDA DERS VEREN AKADEMİSYENLER.
- TURİZM SEKTÖRÜNE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ALANLARINA YATIRIM YAPMAK İSTEYEN GENÇLER.

DANIŞMANLIK BECERİLERİ

Turizm ve ağırlama bağlamında 'Daha Az Tüketim' danışmanı, turizm hizmeti sağlayıcılarının çevresel açıdan sürdürülebilir uygulamaları benimsemesine ve uygulamasına yardımcı olan bir gönüllü ve destekçidir.

Daha Az Tüketim danışmanları, sürdürülebilirlik uygulamalarını teşvik etmek için kapsamlı bir beceri seti ile donatılır.

'Daha Az Tüketim' danışmanının temel yetkinlikleri şunlardır:

- **ATIK, SU VE ENERJİ TÜKETİMİNİ AZALTMA KONUSUNDA OLDUKÇA KAPSAMLI BİLGİYE SAHİPTİRLER VE İŞLETMELERİ OPERASYONEL VERİMLİLİĞE VE MALİYET TASARRUFUNA YÖNLENDİRİRLER.**
- **ORGANİK VE YEREL GIDALARIN YANI SIRA DİĞER ÇEVRE DOSTU ÜRÜNLERİN SORUMLU BİR ŞEKİLDE TEDARİK EDİLMESİNİ VE KULLANILMASINI TEŞVİK EDERLER.**
- **İŞLETMELERİ ÇEVREYE DUYARLI SEÇİMLERE YÖNLENDİRMEDE ÖNEMLİ BİR ROL OYNARLAR.**
- **TURİZM İŞLETMELERİ YÖNETİCİLERİNE, TURİZM SEKTÖRÜNDE ÇEVRESEL AÇIDAN SÜRDÜRÜLEBİLİR DAVRANIŞLARI TEŞVİK EDEN İLETİŞİM STRATEJİLERİ VE PAZARLAMA FAALİYETLERİ OLUŞTURMASINA YARDIMCI OLURLAR.**
- **KARMAŞIK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİNİ YÖNETİM EKİPLERİ, PERSONEL VE TURİSTLER İÇİN KOLAYCA ANLAŞILABİLECEK BİR DİLE ÇEVİRİR.**
- **İŞLETME SAHİPLERİNİ DAHA SORUMLU VE SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR EYLEME YÖNELİK İLETİŞİM KURMA, ETKİLEŞİME GEÇİRME VE MOTİVE ETME YETENEĞİNE SAHİPTİRLER.**

Teknik çözümlere ilişkin temel bilgiye sahip olmasına rağmen, 'Daha Az Tüketim' danışmanının odak noktası pratik, herkesin anlayabileceği stratejilerdir. Karmaşık teknik çözümlere girmeden, kaynak yönetimi, çalışan ve misafir davranışı, atık azaltma ve ayırma ve genel olarak daha yeşil faaliyetler hakkında tavsiyelerde bulunurlar.

'DAHA AZ TÜKETİM' DANIŞMANININ AMACI, TURİZM İŞLETMELERİNİ GENEL ANCAK UYGULANABİLİR ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ VE UYGULAMALARI KONUSUNDA BİLGİLENDİRMEKTİR.

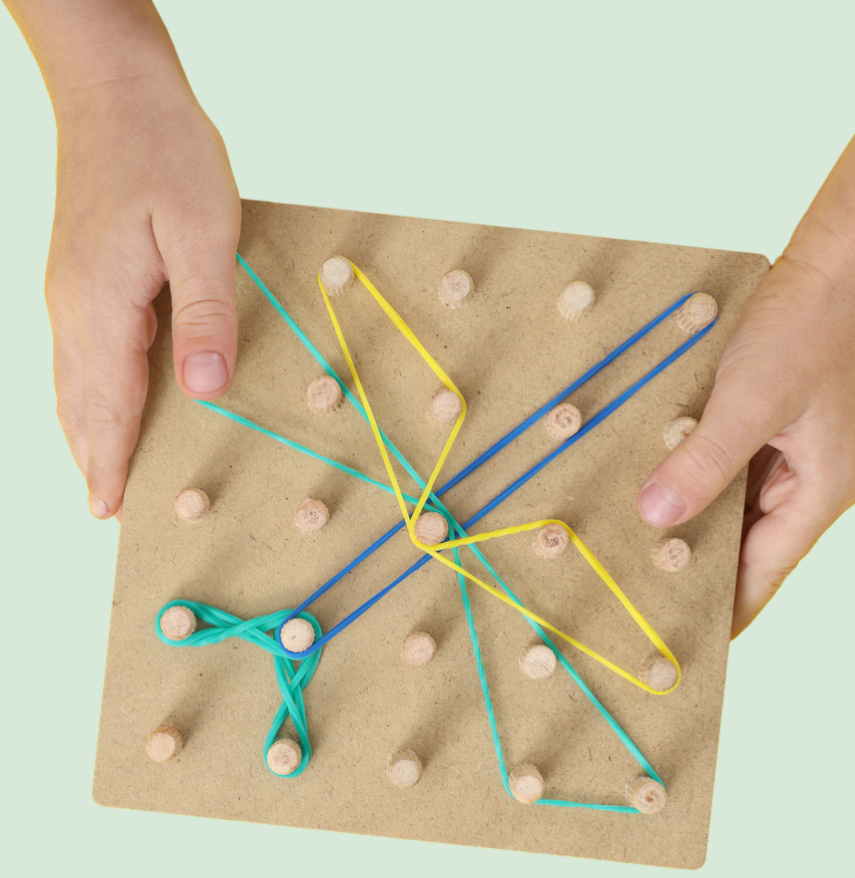
'Daha Az Tüketim' danışmanları aynı zamanda işletmelerin iyileştirme alanlarını belirlemeleri ve kolay çözümleri uygulamaları için öz değerlendirme araçları ve rehberlik hizmeti de sunar.

Sonuçta 'Daha Az Tüketim' danışmanı, turizm ve ağırlama alanında dönüştürücü bir güçtür. Çevresel idealler ile pratik uygulama arasındaki boşluğu doldurarak işletmeleri hem kârlı hem de sürdürülebilir bir geleceğe doğru yönlendireceklerdir.

Onlar, turizm ve ağırlama işletmelerinin genel ekolojik sorumluluğuna katkıda bulunan olumlu değişimin mimarlarıdır.

DANIŞMANLIK BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEK

Daha önce de belirtildiği gibi Daha Az Tüketim Danışmanı profili, Daha Az Tüketim projesi kapsamında geliştirilen eğitime ve bir dizi kapasite geliştirme faaliyetine tabidir.

'Daha Az Tüketim' danışmanı eğitimi alan kişinin motivasyonuna, hali hazırda çalışıp çalışmadığına, iş arayıp aramadığına, turizm sektöründe iş adamı olup olmamasına, kamu otoritesi/dernek üyesi olup olmamasına bağlı olarak, yeni edinilen bilgi ve araçların farklı şekillerde kullanılması ve eğitim alanlara ve ilgili tüm bölgeye yeni fırsatlar sunması için yerel paydaşlara öneriler yapılacak ve konu yerel paydaşlarla tartışılacaktır.

Çevrimiçi eğitim materyali (MOOC) ortakların yerel dilinde de (Yunanca, İtalyanca, Türkçe, Bulgarca ve İngilizce olarak mevcuttur.

Çevrimiçi eğitim aşaması için İngilizce gerekli değildir, ancak İngilizce bilmek uluslararası eğitim deneyimini geliştirmek ve uluslararası topluluğa katılmak için gereklidir.

Daha az tüketim projesi kapsamında sağlanan eğitimler ve kapasite geliştirme araçları, danışmanın görevini yerine getirirken ele alabileceği içerik ve araçları sınırlandırmayacaktır.

Daha fazla ayrıntı, örneğin; bölgesel/yerel mali araçlar ve çerçeveler, ekonomik faydalar ve önerilen "gelişmiş çözümler" eğitim setinin bazı eklerinde bulunabilir ve/veya "Daha Az Tüketim" danışmanının tercihine kalmıştır.

'Daha Az Tüketim' danışmanı olmak için herhangi bir yaş, cinsiyet veya dini kısıtlama yoktur. Çeşitlilik toplumu zenginleştirecektir. Neredeyse herkes Daha Az Tüketim danışmanı olabilir.

**"Massive Open Online Course" ifadesinin kısaltması olan MOOC, sınırsız katılımı ve Web üzerinden açık erişimi amaçlayan çevrimiçi bir kurstur.*

TURİZM İŞLETMELERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTEKİ ROLÜ

Sürdürülebilir çevresel uygulamalar kapsamında, farklı turizm işletmesi kategorileri için özel çözümler ve uygulamalar sunulmaktadır.

Daha Az Tüketim Danışmanı tarafından aktarılacak uygulama önerileri farklı turizm işletmesi kategorisi için farklılık göstermektedir .

Turizm endüstrisindeki girişimciler, yalnızca çevresel sorumluk açısından değil, aynı zamanda işletmeleri için başka faydalar nedeniyle bu önlemleri benimsemeye teşvik edilmektedir.

Konaklama tesisleri, kamp alanları, kafeler ve restoranlar, yiyecek ve içecek işletmeleri ve el sanatları mağazaları ya da sahil sayfiye yerleri işletiyor olsanız da sürdürülebilirliğe olan genel bağlılık esastır.

ELE ALINAN TURİZM İŞLETMELERİ

KAMP YERLERİ<

SAHİL SAYFIYE YERLERİ<

YİYECEK VE İÇECEK İŞLETMELERİ<

OTELLER VE BENZERİ KONAKLAMA İŞLETMELERİ<

HEDİYELİK EŞYA VE EL SANATLARI MAĞAZALARI<

Buradaki odak noktası hem çevre hem de işletmenin kendisi üzerinde olumlu etkiler yaratan, her sektöre uygun çevre dostu uygulamaların teşvik edilmesidir.

Bu kapsamlı öneriler yalnızca sürdürülebilirliğin temel temel ilkeleriyle uyumlu olmakla kalmıyor, aynı zamanda turizm endüstrisindeki girişimcilere somut avantajlar da sunmaktadır.

Özel önerilerin ve bunların turizm kategorilerine getirdikleri özel faydaların ayrıntılı bir şekilde anlaşılması için lütfen her bir turizm işletmesi türüne ayrılmış Daha Az Tüketim Rehberinin eklerine bakın.

TURİZM İŞLETMELERİ İÇİN TAVSİYE TEMALARI

ENERJİ VERİMLİLİĞİ

LED (Işık Yayan Diyot) aydınlatmanın, hareket dedektörlerinin kullanılması ve ısıtma ve iklimlendirme sistemlerinin stratejik kontrolü yalnızca çevrenin korunmasına katkıda bulunmakla kalmaz, aynı zamanda turizm işletmeleri için önemli maliyet tasarrufları da sağlar. Çevre dostu kamp uygulamaları, kafelerde, restoranlarda, yiyecek ve içecek işletmelerinde ve el sanatları mağazalarında enerji verimliliği tedbirlerinin yanı sıra sahil sayfiye yerlerinde sürdürülebilir plaj yönetimi uygulamaları, operasyonel verimliliği artırmakta ve uzun vadeli giderleri azaltmaktadır.

SU TASARRUFU

Sızıntılara karşı düzenli kontroller, su tasarrufu sağlayan cihazların kurulumu ve sürdürülebilir su uygulamaları yalnızca su tasarrufuna katkıda bulunmakla kalmaz, aynı zamanda konaklama için daha düşük su faturalarına da yol açar. Kafeler, restoranlar, yiyecek ve içecek işletmeleri ve el sanatları mağazalarındaki su tasarrufu sağlayan cihazlar ve koruma tedbirlerinin yanı sıra sahil sayfiye yerlerinde su tasarrufu uygulamaları da önemli maliyet avantajı sağlamakta ve sorumlu kaynak yönetimiyle uyumlu hale gelmektedir.

ATIK AZALTMA

Atık ayırma ve yönetim planlarına öncelik vermek yalnızca çevreye fayda sağlamakla kalmaz, aynı zamanda turizm tesislerinin genel atık imha etkililiğini de artırır. Kamp alanlarında, kafelerde, restoranlarda, yiyecek ve içecek işletmelerinde ve el sanatları mağazalarında tek kullanımlık ürünlerin en aza indirilmesi ve konsantre ve yeniden kullanılabilir ürünlerin teşvik edilmesi, işletme maliyetlerinin azalmasına ve çevre yönetiminin geliştirilmesine neden olur. Sahil sayfiye yerlerinde ayrıntılı atık azaltma politikaları, gelişmiş atık yönetimi uygulamalarına katkıda bulunur ve sürdürülebilirliğe olan bağlılığı artırır.

YEREL VE ÇEVRE DOSTU ÜRÜNLERİN TANITIMI

Yerel, tercihen organik ürünlerin satın alınmasına öncelik verilmesi, yalnızca yerel ekonomileri desteklemek ve karbon ayak izini azaltmakla kalmıyor, aynı zamanda konaklama, yiyecek ve içecek işletmeleri ve el sanatları mağazaları için çevreye duyarlı ve bilinçli tüketicilere de cazip geliyor. Kafe ve restoranlardaki menülerde çevre dostu kaynak kullanımının öne çıkarılması, sayıları giderek artan çevre bilincine sahip müşterilerin ilgisini çekmektedir. Sahil sayfiye yerlerinde sürdürülebilir plaj yönetimi uygulamalarının vurgulanması, eko-turizm uygulamaları ile uyumlu olup, sorumlu seyahat seçeneklerine giderek daha fazla odaklanan bir müşteri kitlesinin ilgisini çekmektedir.

TURİSTLERİN VE ZİYARETÇİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTEKİ ROLÜ

SEYAHAT EDEN NE YAPABİLİR?

Su hayattır! Eğer su tasarrufu yapmazsak ekosistemimiz tamamen tükenecek. Seyahat ederken lütfen suyu her zaman dikkatli ve sorumlu bir şekilde kullanın. Bazen sadece duş almak yeterlidir: Dolu bir küvet 80 litreye kadar su tüketirken, 5 dakikalık bir duş sadece 35 litre civarında su tüketir.

Dişlerinizi fırçalarken veya tıraş olurken musluğu kapatın. Kullanmadığınız sürece suyu gereksiz yere açık bırakmayın.

Doğal ışıktan mümkün olduğunca yararlanın. Perdeleri açın, panjurları kaldırın ve bir odadan çıktığınızda veya ihtiyaç duyulmadığında ışıkları daima kapatın.

Termostatı ayarlayarak odadaki havalandırmayı kontrol edin. Yaz aylarında sıcaklıklar 24°C ile 26°C arasında olmalıdır; Kışın ise 21°C.

Ev sahibinizden havlu ve nevresimleri her gün değiştirmemesini isteyin; bunu yerine getirmekten mutluluk duyacaklardır.

Plastik şişe ve paketlerin satın alınmasını ve kullanımını sınırlayarak israfı azaltın. Ürettiğiniz atıkları (cam, kağıt vb.) daima ayırın ve yerel geri dönüşüm toplama sisteminin nasıl çalıştığını öğrenin.

Yaptığınız her küçük alışverişte size sunulan plastik poşetleri kibarca reddedin. Alışverişe çıktığınızda daima yeniden kullanılabilir bir çanta getirin ve içme suyu çeşmelerinden veya diğer kaynaklardan yeniden doldurmak için yeniden kullanılabilir bir su şişesini yanınıza alın. Bu uygulama çevredeki plastik atıkları önemli ölçüde azaltır.

Yerel ve organik ürünleri satın almayı ve yemeyi tercih edin. Bölgede bulunan mevsimlik meyve ve sebzeleri satın almanız hem çevre üzerindeki olumsuz etkileri azaltır hem de yerel ekonomiyi canlandırır.

Çevre sertifikasına sahip konaklama yerlerini, restoranları ve işletmeleri seçin. Yolculuğunuz sırasında yalnızca su ve enerjiden tasarruf etmekle ve daha az atık üretmekle kalmayacak, aynı zamanda doğal mirasın ve yerel ekosistemin korunmasına da yardımcı olacaksınız.

KARAR VERİCİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTEKİ ROLÜ

KARAR VERİCİLER NE YAPABİLİR

Bir destinasyonda turizm sektörünün sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesinde kamu ve özel kuruluşlar arasındaki iş birliği idealdir.

Özel sektörün çabalarını önerilen Daha Az Tüketim kriterlerine göre değerlendirmek için kamu yetkilileri, burada ana adımlarda özetlendiği gibi Daha Az Tüketim modelini uygulayabilir.

'Daha Az Tüketim' modeli aşağıdaki adımlara dayanmaktadır:

1 > DAHA AZ TÜKETİM YAKLAŞIMI

Bir bölgede daha sürdürülebilir bir turizmi geliştirmeyi amaçlayan 'Daha Az Tüketim' yaklaşımı hem kamu sektörünü hem de özel paydaşları dahil edebilecek ortak bir projenin uygulanmasına yönelik açık bir taahhüt gerektirir.

2 > DAHA AZ TÜKETİM KOMİTESİ

Operasyonel organ olan 'Daha Az Tüketim Komitesi', bu ortak projenin yönetilmesinden sorumludur. Birlikte çalışma taahhüdünü imzalayan kamu yöneticileri ile turizm ve çevre sektörlerini temsil eden yerel kilit aktörlerden oluşur.

3 > 'CONSUMELESS' ETİKETİ

Çevresel sürdürülebilirliği artırmayı taahhüt eden yerel turistik tesisleri belirlemek ve müşterilerin bilinçlenmesini sağlamak amacıyla Consumeless etiketi oluşturulacaktır: SUYU TASARRUF EDİN, ATIKLARI AZALTIN, ENERJİYİ TASARRUF EDİN, DOĞAYA SAYGI DUYUN.

4 > DAHA AZ TÜKETEN DESTİNASYON

Tüm bu eylemler, turistlere doğal ve kültürel mirastan ve yerel ürünlerden sürdürülebilir bir şekilde nasıl yararlanabileceklerini gösteren yerel bir reklam kampanyası aracılığıyla tanıtılması gereken 'Daha Az Tüketim' yapan bir turizm destinasyonunun tanımlanmasına katkıda bulunacaktır.

5 > SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖNLEMLERİ GELİŞTİR

Ayrıca su ve enerji tüketiminin ya da atık üretiminin azaltılmasına yönelik turistler açısından görünürlüğü yüksek tedbirler geliştirilmelidir.

6 > İLETİŞİM VE FARKINDALIK

İletişim kampanyası aşağıdakiler aracılığıyla gerçekleştirilir:

- 'Daha Az Tüketim' projesi tarafından küçük aletlerin, posterlerin ve broşürlerin üretimini desteklemek üzere tasarlanan araçlar.
- Yerel referanslarla kısa videoların ve röportajların hazırlanması.
- Turistlerin katılımını içeren ve farkındalığını artıran alışılmadık etkinliklerin düzenlenmesi

7 > 'DAHA AZ TÜKETİM' AĞI

'Daha Az Tüketim' ağından faydalanan bölgeler, kendisini yalnızca yerel düzeyde değil, aynı zamanda ulusal ve küresel düzeyde sürdürülebilir bir turizm merkezi olarak tanıtma kapasitesini arttırır.

Daha Az Tüketim modeli hakkında daha fazla bilgiyi özel platformda bulabilirsiniz
www.consumelessmed.org

TURİZM SEKTÖRÜNDE UYGULANAN EKOLOJİK ETİKETLER

TURİZM SEKTÖRÜNDE UYGULANAN MEVCUT ÇEVRE ETİKETLERİNİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Ekolojik etiket olarak da bilinen çevre etiketi, belirli çevresel sürdürülebilirlik kriterlerini veya standartlarını karşılayan ürünler, işletmeler, faaliyetler veya destinasyonlar gibi kuruluşlara verilen bir sembol veya sertifikadır.

Ekolojik etiketler, çevresel açıdan sorumlu uygulamaları teşvik etme ve sürdürülebilir üretim ve tüketimin benimsenmesini teşvik etme konusunda hem işletmeler hem de tüketiciler için değerli bir araç olarak hizmet vermektedir.

EKOLOJİK ETİKETLERİN İŞLETMELER İÇİN ÖNEMİ:

- İŞLETMELER İÇİN EKO ETİKETLER, ÇEVRESEL PERFORMANSLARINI ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR ARAÇ GÖREVİ GÖRÜR;
- BELİRLİ BİR İŞLETMENİN, ÜRÜNÜN VEYA HİZMETİN ÇEVRESEL ETKİSİNİ GÖSTEREN BİR İLETİŞİM VE PAZARLAMA ARACI OLARAK DA HİZMET EDER;
- İŞLETMELERİ ÇEVRESEL PERFORMANSLARINI ARTIRMAYA TEŞVİK ETME İŞLEVİNE SAHİPTİR VE ULUSAL, ULUSLARARASI VE YEREL MEVZUATLARI TAMAMLAYICI NİTELİKTE OLABİLİR;
- SÜRDÜRÜLEBİLİR UYGULAMALARIN STANDARTLAŞTIRILMASINA VE İŞLETMELERİN EKOLOJİK AYAK İZİNİN AZALTILMASINA DA OLANAK TANIR.

Diğer taraftan ekolojik etiketler seyahat edenler ve tüketiciler için de fayda sağlar.

EKOLOJİK ETİKETLERİN SEYAHAT EDENLER VE TÜKETİCİLER İÇİN ÖNEMİ

- TÜKETİCİLERİN DAHA BİLİNÇLİ VE ÇEVRE DOSTU SEÇİMLER YAPMASINA YARDIMCI OLUR
- ÇEVRESEL ETKİSİ AZALTIKMIŞ MAL VE HİZMETLERİ BELİRTİR.
- OLUMSUZ ÇEVRESEL ETKİSİ DAHA DÜŞÜK OLAN ÜRÜNLERİ, İŞLETMELERİ VEYA DESTİNASYONLARI TANIMLAMAYA YARDIMCI OLUR.
- TÜKETİCİLERİ ÇEVRE DOSTU SEÇİMLERE YÖNLENDİRİR VE SORUMLU TURİZMİ TEŞVİK EDER.

Çevresel veya sürdürülebilirlik planları tarafından önerilen bir dizi kriter, işletmelerin veya destinasyonların rehberlik, değerlendirme ve izleme prosedürlerine sahip olmasına olanak tanır ve sürdürülebilirlik eylemleri için harici değerlendirme sağlar.

Turizm ve ağırlama endüstrisine yönelik eko-etiketlerin kapsamı geniş ve çeşitlidir ve hem işletmeler hem de tüketiciler için bir taraftan fırsat sunarken diğer taraftan kafa karışıklığına yol açmaktadır.

Şu anda turizm endüstrisinde dünya çapında konaklama, ulaşım, seyahat acenteleri ve tur operatörleri, plajlar, doğal çekicilikler, çekicilikler, aktiviteler, destinasyonlar ve konferanslar gibi başlıkları kapsayan 203'ten fazla ekolojik veya çevresel sürdürülebilirlik etiketi mevcuttur.

TURİZM SEKTÖRÜNDE EKO ETİKETLER

Çok çeşitli turizm ürünleri ve arzı için çok çeşitli nedenlerle ekolojik veya çevresel sürdürülebilirlik etiketi verilmektedir. Tablo 1, turizm endüstrisinde ulusal veya uluslararası düzeyde eko-etiket alan kuruluşların çeşitliliğini göstermektedir.

Toplamda (203) uluslararası eko-etiketin 106'sı veya %52'si turizm sektörüne yöneliktir. Küresel turizm pazarındaki toplam eko-etiket sayısının %48'ini oluşturan 97 ulusal eko-etiket kullanımdadır.

TABLO 1: KÜRESEL TURİZM PAZARINDA MEVCUT EKO ETİKETLER

EKO ETİKET ALANI	ULUSAL (%)	ULUSLARARASI (%)	TOPLAM (%)
Konaklama (otel, kamp vb.)	43.3	31.1	36.9
Seyahat acentası/Tur operatörü	15.5	14.2	14.8
Restoran	13.4	14.2	13.9
Destinasyon (kırsal, ekolojik destinasyon, kıyı vb.)	10.3	13.2	11.8
Çekicilikler	4.1	9.4	6.9
Etkinlikler	7.2	3.8	5.4
Korunan alanlar/ Çevrenin korunması/ Korunan alanlar	3.1	4.7	3.9
Ulaşım	0	4.7	2.5
Plaj ve Marinalar/Deniz	0	1.9	1
Ekoturizm/ Sürdürülebilir turizm	1	0.9	1
Konferanslar	0	0.9	0.5
Diğer (Enformasyon, turistik hizmetler, krvaziyer vb.)	2.1	0.9	1.5

Kaynak: Buçar, Van Rheenen and Hendija (2019)

TURİZM SEKTÖRÜNDE EKO ETİKETLER

Enerji ve su tasarrufu önlemleri, israfın ve atıkların önlenmesi, kaynak verimliliği ve doğal çevrenin korunması, çevresel veya genel sürdürülebilirlik sertifikaları için yaygın test kriterleridir.

Çevresel kriterlere odaklanan en yaygın eko-etiketlerin ön karşılaştırmalı incelemesi aşağıdaki konulara göre yapılmıştır:

- **YÖNETİM**
- **COĞRAFİ KAPSAM**
- **SERTİFİKALI TESİS SAYISI**
- **İLGİLİ TESİSLERİN KATEGORİLERİ**
- **ZORUNLU VE GÖNÜLLÜ KRİTERLER**
- **ETİKET İÇİN ÖNGÖRÜLEN FARKLI SEVİYELER (ÖRN. STANDART, ALTIN, PLATİN)**
- **KONULAR (SU, ATIK, ENERJİ, TOPLUM, YÖNETİM, KÜLTÜREL MİRAS...)**
- **İZLEME VE UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ.**

Uluslararası düzeyde, iyi gelişmiş çevre standartları sağlayan en ilginç ve yaygın etiketler şunlardır: AB Ecolabel, Green Key (çoğunlukla çevresel konulara odaklanan), Green Globe ve Earth Check.

AB ECOLABEL

AB Ecolabel: Resmi Avrupa Birliği etiketi konaklama tesislerine ve kamp alanlarına verilmekte olup, doğrulama süreci ve sertifikanın tahsisi ulusal ortak kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Örneğin; çevre bakanlıkları. Eylül 2023 itibarıyla AB pazarında 88921 mal ve hizmet için 2584 lisans verilmiştir.

GREEN KEY

Green Key: Dünya çapında mevcut olan ve oteller, pansiyonlar, kamp alanları, temalı parklar, küçük konaklama yerleri, konferans merkezleri, restoranlar ve turistik yerler gibi eğlence altyapılarına verilen bir eko-etikettir. 60'tan fazla ülkede 5000'den fazla sertifikalı bir kuruluştur

GREEN GLOBE

Green Globe: İşletmeleri, konferans merkezlerini, otelleri, sayfiye yerlerini ve çekicilikleri sertifikalandırır ve ekonomi, çevre, kültürel miras ve sosyal konuları içerir. (80'den fazla ülkede yaklaşık 600 sertifika)

EARTHCHECK

EarthCheck: Oteller, aktiviteler, turistik yerler, restoranlar, ulaşım ve mobilite hizmetleri ve destinasyonlar için sürdürülebilirlik sertifikalarına ve programlarına sahiptir. EarthCheck sertifikalı standartlar, çevre, sosyal konular, ekonomi ve kültürel miras dahil olmak üzere sürdürülebilirliğe bütünsel bir yaklaşım sunar. (70 ülkede 839 üye ve farklı alanlarda 32 standart)

Çok fazla eko-etiket olmasının hem bir zenginlik hem de karışıklık yaratan bir sorundur.

- **BİR YANDAN, İŞLETMELER İÇİN ÇEVRESEL BAĞLILIĞIN SOMUT BİR ÖLÇÜSÜNÜ SAĞLAMAKTADIR VE ZİYARETÇİLERİN BİLİNÇLİ KARARLAR ALMASINA YARDIMCI OLMAKTADIR.**
- **ÖTE YANDAN, ETİKETLERİN ÇOĞALMASI KAFA KARIŞIKLIĞI YARATABİLİR VE BİREYSEL SERTİFİKALARIN ETKİSİNİ ZAYIFLATABİLİR**

Bu standartların basitleştirilmesi ve uyumlu hale getirilmesi, bunların etkililiğini artırabilir. Ek olarak, eko-etiket kriterlerinin belirli dönemlerde değerlendirilmesi ve güncellenmesi, bunların değişen çevresel kaygılara yanıt verme konusunda güncel kalması açısından önemlidir.

Ekolojik etiketlerin süregelen gelişimi, turizm endüstrisinde sürdürülebilirliğe doğru olumlu bir değişime işaret etmektedir, ancak bu sertifikaların sadeleştirilmesi ve birleştirilmesine yönelik ortak çaba, söz konusu sertifikaların sürdürülebilir turizmi teşvik etme üzerindeki etkisini daha da artıracaktır

Sürdürülebilir Turizm Konseyi (GSTC) gibi bağımsız üçüncü taraf denetçiler tarafından desteklenen etiketler, sağlam standartların güvencesini sunar. Ancak bu tür bir gözetim ve denetim süreci maliyetli olabilir ve potansiyel olarak küçük işletmelerin katılımını sınırlandırabilir.

Bu rehberde yer alan 'Daha Az Tüketim' kriterlerinin genel çerçevesi, ilk fizibilite analizine dayanarak ve yukarıdaki etiketlerden üçünün (AB Ecolabel, Green Key ve Eco Sertifikasyonu) karşılaştırılması ve kullanılmasıyla geliştirilmiştir.

Bununla birlikte, Daha Az Tüketim Danışmanı ve özellikle turizm işletmeleri, ulusal veya uluslararası düzeyde mevcut sertifika programlarından herhangi birini seçmekte tamamen özgürdür.

Etiket seçiminden bağımsız olarak lütfen ziyaret edilen destinasyonun, ev sahibi toplulukların, çevredeki ortamın, destinasyonun doğal ve kültürel mirasının, seyahat edenlerin ve hitap edilen işletmelerin özelliklerini her zaman aklınızda bulundurun. Sürdürülebilirliğin her zaman kazan-kazan stratejilerine ve eylemlerine dayanması gerektiğini unutmayın.

En önemlisi gerçekten harekete geçmeye başlamak çünkü B Gezegeni yok!

EKLER

- **EK 1**
Turizm işletmesi kategorisi odaklı Daha Az Tüketim ipuçları & tavsiyeleri
- **EK 2**
Yerinde izleme şablonu

DAHA AZ TÜKETİM DANIŞMANI
REHBERİ

Co-funded by
the European Union

with4less.eu

